

GOOIJSCHEPAD 15 KM

vinden in het Klompenmakershuus. Ook het Keijenborgse likeurtje 'Klompennat' is hiervan afgeleid.

7 Wilde aardbei

De kleine wilde aardbei (*Fragaria vesca*) is een klein, krachtig plantje dat vooral voorkomt in bosranden, bermen en zonnige open plekken. In het voorjaar verschijnen eerst de witte bloemen, gevolgd door de kleine, sappige rode vruchten in de zomer. Hoewel ze kleiner zijn dan gekweekte aardbeien, zijn ze verrassend zoet en aromatisch. Wilde aardbeien trekken bijen, vlinders en andere bestuivers aan en vormen voedsel voor vogels en kleine zoogdieren. Langs het Klompenpad zijn ze een smakelijke en kleurrijke ontdekking.

8 Steenuil

De steenuil (zie voorkant folder), het kleinste uiltje in Nederland, leeft in het kleinschalige en open boerenland. Tot in de jaren '70 was op bijna elk boerenerf een steenuilenpaar aanwezig. Na de ruilverkaveling nam het aantal af, omdat steenuilen graag broeden in oude boerderijen, schuren en boomholtes langs houtwallen. Monoculturen en het verdwijnen van heggen en kleine bosjes maakten nestplaatsen schaars. Vandaag de dag leven steenuilen vooral op erven met klein vee of enkele paarden, een mesthoop of rommelige hoekjes. Hun voedsel bestaat uit muizen, kevers en regenwormen. De jongen blijven tot in het najaar bij hun ouders en leren vanaf september zelfstandig overleven.

Laan met peppels

hier vrouwen

Dit Klompenpad is tot stand gekomen onder coördinatie van Stichting Landschapsbeheer Gelderland in samenwerking met diverse particuliere eigenaren en vele vrijwilligers, Toeristisch Platform Hengelo Keijenborg, Staatsbosbeheer, Waterschap Rijn en IJssel, de gemeente Bronckhorst en andere partijen uit de streek. Klompenpaden zijn cultuurhistorische wandelroutes die particuliere terreinen, zoals landgoederen en boerenland, toegankelijk maken voor de wandelaar. Ze gaan zoveel mogelijk over historisch tracé en onverharde paden. Rust, kleinschaligheid en de combinatie van cultuur en natuur bepalen de sfeer en vertellen bewoners en wandelaars over de geschiedenis van hun omgeving. Ook het landschap heeft voordeel van de ontwikkeling van Klompenpaden: vaak worden landschapselementen hersteld en aangelegd. Door aan te sluiten bij lokale initiatieven als landwinkels, horeca en kamperen bij de boer wordt de economie van de streek versterkt.

Meer informatie over Klompenpaden: www.klompenpaden.nl.
Hier vind je ook actuele wijzigingen of aandachtspunten.

Meer informatie over Stichting Landschapsbeheer Gelderland: slgelderland.nl

PRAKTISCHE INFORMATIE

- Rondwandeling gemarkeerd in twee richtingen met blauwe klompjes.
- Je kunt de route verkorten tot 6 km of verlengen tot 16 km. Dit staat op de kaart aangegeven en is onderweg gemarkeerd.
- De nummers op de kaart verwijzen naar bezienswaardigheden langs de route die beschreven worden in deze folder.
- Routenavigatie en informatie over landschap en cultuurhistorie is ook beschikbaar via de Klompenpaden-app.
- Het Klompenpad is niet geschikt voor kinderwagens en rolstoelen vanwege de smalle en onverharde paden. Stevig en waterdicht schoeisel wordt aanbevolen.
 - Honden zijn verboden op particuliere delen van het Klompenpad om verstoring van vee en wild te voorkomen. Dit is aangegeven op de openstellingsborden die je aan het begin van het particuliere terrein vindt.

productie tekst

Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG)
Frans de Vrugt, Anton van Ingen, Rob Hendriks, Chantal Kleve, Jan Jansen, Jan Hendriks, Landgoed Klein Enghuizen en SLG

eindredactie beeldmateriaal

Chantal Kleve en SLG
Shutterstock, Olde Kaste Historische Vereniging Hengelo Gelderland, Familie Versteegen, Kadaster, Janet Meijer, Anny Welling, Anton van Ingen, Dinie te Stroet, Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers. Op de voorkant staat een afbeelding van een klompenmaker in zijn werkplaats in Keijenborg (jaartal onbekend).

opmaak met speciale dank aan

Bas Reijnen
de Klompenpadwerkgroep Gooijschepad, Stichting Toeristisch Platform Hengelo Keijenborg en de particuliere grondeigenaren

© Stichting Landschapsbeheer Gelderland
2025, 1^e druk. Alle rechten voorbehouden

Bij vragen of opmerkingen over dit pad kun je contact opnemen met SLG via www.klompenpaden.nl.

Dit Klompenpad is mede gefinancierd door de Provincie Gelderland, de gemeente Bronckhorst, Dorpsraad Keijenborg en de Nationale Postcode Loterij

gemeente Bronckhorst

Wandelen over

essen, kampen en

door broeklanden in het

prachtige buitengebied

rondom Keijenborg

GOOIJSCHEPAD 15 KM

NIET BESTEMD
VOOR VERKOOP

GOOIJSCHEPAD 15 KM

1 St. Johannes de Doperkerk Keijenburg

De St. Johannes de Doperkerk werd in 1930 gebouwd. De gevelsteen met deze datum is nog zichtbaar in de noordwand van de apsis. Twee jaar later werd de kerk ingewijd door de aartsbisschop van Utrecht. Het gebouw, ontworpen door ir. Jan Stuyt, ademt een ingetogen maar indrukwekkende stijl. Het is een driebeukige bakstenen kerk met traditionele vormen: gotische spitsbogen en steunberen, gecombineerd met robuuste romaanse elementen. Blickvanger is de zevenzijdige apsis met het hoogaltaar, overgenomen uit de voorganger van deze kerk, de Waterstaatskerk (zie foto) dateerde uit 1843. Voor de kerk staat een molensteen, als het ware door pastor Thuis naar voren geduwd. Het beeld symboliseert de kracht en vasthoudendheid, waarmee hij zich inzette voor zijn parochie. De steen verwijst naar de agrarische achtergrond van Keijenburg en naar de zware last die een pastor soms draagt. Pastor Thuis was tussen 1906 en 1946 pastoor en het gezicht van de gemeenschap. Het beeld laat zien dat geloof en gemeenschap inspanning vragen, maar volharding leidt tot iets groots.

2 Orchideeën

In het voorjaar kan je hier de bloeiende wilde orchideeën bewonderen. Deze bijzondere bloemen verschillen sterk van de bekende huis-, tuin- en keukenorchideeën. Ze vallen op door hun vorm: elk heeft drie kroonbladeren, waarvan het middelste, de zogenaamde lip, duidelijk naar voren steekt. De kleuren variëren van roze, paars en geel tot wit, en vaak verspreiden ze een delicate, karakteristieke geur. Wilde orchideeën groeien vooral in moerassig grasland met kalkrijk grond-

De voormalige Waterstaatskerk rond 1900

hier vrouwen

Rietorchis

water, een zeldzame en waardevolle biotoop. Deze picknickplaats maakt deel uit van De Elshoeve, dat zes landelijke vakantiewoningen verhuurt. Het is een fijne plek om even te pauzeren, van de natuur te genieten en te wandelen door het typisch Achterhoekse landschap.

3 Bever

De bever verdween rond 1826 uit Nederland, maar werd in 1988 opnieuw uitgezet in de Biesbosch. In de daaropvolgende jaren verspreidde de soort zich via rivieren door het land en vestigde zich ook in de Grote Beek. Bevers leven monogaam en zijn uitstekende bouwers van burchten en dammen. Hun dieet bestaat uit boomchors en gras. Een volwassen bever wordt ongeveer één meter lang met een platte staart van 30-40 cm. Hoewel bevers soms schade veroorzaken, leveren ze een waardevolle bijdrage aan biodiversiteit en waterhuishouding.

4 Landgoed Klein Enghuizen

Landgoed Klein Enghuizen ligt op de grens van de Liemers en de Achterhoek en is eigendom van G.A. Graf zu Solms Laubach. Het landgoed ontstond aan het begin van de 20e eeuw uit het oude landgoed Enghuizen, waarvan de geschiedenis teruggaat tot 1326. Het gebied heeft grote landschappelijke diversiteit: bos, natuurgebieden en landbouwpercelen, omgeven door houtwallen, hagen, knotbomen en solitaire bomen. Er staan historische en monumentale woningen,

met namen die herinneren aan vroegere veldslagen. Herberg Het Wapen van Heeckeren is nu een restaurant en B&B. De huidige eigenaar zet zich in om het landgoed te behouden en te verbeteren voor toekomstige generaties.

5 Tolhuis Zelhem

Het Tolhuis werd in 1859 gebouwd bij de aanleg van de Hummelo-Enschedese Kunstweg om geld te verzamelen voor onderhoud. De tolheffing stopte in 1930 en de tolbomen werden verwijderd. Bij een latere restauratie werd het huis in oorspronkelijke staat hersteld. De historie is terug te lezen in de hangkast aan de voorgevel. Tegenwoordig wordt het Tolhuis particulier bewoond. Tegenover het Tolhuis staat café De Tol, een rustpunt voor reizigers en kooplui. Vroeger fungeerde het ook als bakkerij en kruidenierswinkel. Sinds 1882 beschikt het café over een drankvergunning. Het werd beroemd als stamcafé van de boerenrockgroep Normaal. Gastvrijheid en gezelligheid gaan hier hand in hand met Achterhoekse eten en drinken, een mooie plek om de cultuur en geschiedenis van het dorp te ervaren.

6 Keldermansdiekske

Het Keldermansdiekske laat de aanwezigheid van populieren zien, hier 'peppels' genoemd. Deze snelgroeende bomen worden ongeveer 25 meter hoog en hun hout wordt gebruikt voor klompen, lucifers en papier. De aanplant van peppels vormde de basis voor het erfgoed van handmatig klompenmaken. Meer informatie is te

Bever

GOOIJSCHEPAD 15 KM

Startpunt → Klompenmakershuus, Sint Janstraat 4 in Keijenburg.
Openbaar vervoer → Bushalte Keijenburg, Kruisbergseweg in Keijenburg.

Horeca → Klompenmakershuus, Sint Janstraat 4 in Keijenburg.
 Bloemenboerderij, Theetuin & Pluktuin Hemmekink, Keijenburgseweg 24 in Keijenburg. Eetcafé De Tol, Keijenburgseweg 1 in Zelhem. Restaurant Het Wapen van Heeckeren, Zelhemseweg 16 in Hummelo. Recreatie & Kinderboerderij Feltsigt, Bekveldseweg 5 in Hengelo. Camping Toeven, Michelstraat 10 in Zelhem. Goosens Atomica, Steenderenseweg 11 in Hengelo.

Kijk op klompenpaden.nl voor dit pad voor actuele informatie en routewijzigingen. Website en Klompenpaden-app hebben altijd de meest actuele informatie.

Te gast op het erf en boerenland

Klompenpaden lopen regelmatig over het erf van een boer, langs een beekje of over een sloot. Vaak is dit privéterrein. Er wordt nauw samengewerkt met boeren en grondeigenaren die recreatief medegebruik toestaan. Zonder hun toestemming waren er niet zoveel Klompenpaden.

Honden verboden

Als wandelaar ben je te gast. Het betreden van privéterrein wordt aangegeven met een speciaal openstellingsbord. Er geldt een hondenverbod. Honden kunnen onrust veroorzaken bij vee, wild of weidevogels. Daarnaast kunnen ze ziekten verspreiden. Daarom zijn honden verboden op Klompenpaden. Wij danken je voor je begrip.

HOE WERKT DEZE DOWNLOADBARE FOLDER

Download deze folder en druk het af in kleur (dubbeltzijdig, gespiegeld langs korte zijde) voordat u gaat wandelen. U krijgt dan de folder + de wandelkaart geprint. De folder kunt u als een echte folder vouwen over de aangegeven grijze lijnen. Deze folder bevat altijd de meest actuele informatie.

hier vouwen

hier vouwen

Boerderij met klompenschuur

Keijenburgse landschappen

Het essenlandschap rond Keijenburg is ontstaan in de ijstijden en heeft zich ontwikkeld tot een afwisselend gebied van glooiende akkers, houtwallen en erven. De essen, open akkers met vruchtbare grond, zijn van oudsher belangrijk voor de landbouw. Westelijk van de essen liggen de meer besloten kampen. Esdoorns en eiken sieren het landschap en bieden schuilplaatsen voor vogels en kleine zoogdieren. Houtwallen en meidoornheggen markeren percelen en wegen, en dragen bij aan de biodiversiteit. Wandelaars en natuurliefhebbers kunnen hier genieten van rust, weids uitzicht en de afwisseling tussen bos en open veld. Het gebied laat zien hoe mens en natuur door eeuwenlange samenwerking een uniek en waardevol landschap hebben gevormd, dat cultuurhistorisch en ecologisch van groot belang is.

Ontdek de afwisseling van oud boerenland met essen en kampen en broekland langs de Grote Beek. Een landschap waarin van oudsher tientallen klompenmakers hun beroep uitoefenden. Klompen aan, rugzak op en gaan!

Klompenmakers op 't Gooy

't Gooy is een 17e-eeuwse buurtschap ten oosten van rivier de IJssel. De bevolking bestond voornamelijk uit boeren die in de winter hun eigen klompen maakten van populieren- of wilgenhout. Doordat de bodem drassig was, groeiden deze bomen goed. Rond 1900 waren hier meer dan 50 klompenmakers werkzaam, zowel handmatig als met houten machines. Door concurrentie en industrialisatie daalde dit aantal tot tien in de jaren '50. In 2013 werd de laatste geautomatiseerde klompenmakerij gesloten. Het handmatig maken van klompen was een belangrijk ambacht en middel van bestaan voor veel boerenfamilies. De geschiedenis van dit ambacht wordt nog steeds herinnerd en zichtbaar gemaakt in lokale musea en wandelroutes, waardoor bezoekers een beeld krijgen van het harde werk en vakmanschap dat deze regio kenmerken.

Verschiede landschapstypen in 1925

